

3 (1104)-сон 23 январь 2013 йил

Газета 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

3

ВАЛЮТАМИЗНИ
АСРАНГ, АВАЙЛАНГ

4

БОЛАНИ ҚАҲР ЭМАС,
МЕҲР ТАРБИЯЛАЙДИ

5

НАҚШЛАРДА
БАТАН СУРАТИ

ҲАЁТ ЙЎЛЛАРИДА...

8

Машраб НУРИНБОЕВ
сурат-лавҳаси.

Табиатнинг ўзи «мусаввир», ўзи «шоир»...

“Оила ва жамият”

газетасини ўз оиласининг яна бир ҳақиқий аъзоси сифатида қадрлаб, биз билан ҳамфикр, ҳаммаслак бўлиб келаётган муҳтарам муштарийлар!

Унутманг, севимли газетангизга обуна давом этмоқда.

Индекс — 176

ҲИКМАТ

Кимки ҳеч нарсани кизиқиб сўрамаса, ҳеч нимани ўрганмайди ҳам.

Т.ФУЛЛЕР

Журналистика соҳасида “Олтин қалам” VIII МИЛЛИЙ МУКОФОТИ

Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси Журналистларни қайта тайёрлаш халқаро маркази билан ҳамкорликда миллий ва халқаро журналистиканинг энг юксак ютуқларини кенг оммалаштириш, ОАВ ходимлари фуқаролик позицияларини намоён этишлари учун шароит яратиш ҳамда журналистларда танқидий фикрлашни ва ижодий фаолиятга янгича ёндашувларни шакллантириш мақсадида “Олтин қалам” VIII Миллий мукофоти учун халқаро танловни ўтказди.

3 май - Жаҳон матбуоти эркинлиги кунига бағишланган бу танловга 2012 йилнинг 31 мартдан 2013 йилнинг 31 мартигача - бир йил давомида газета ва журналларда чоп этилган, радио орқали эфирга узатилган ҳамда телевидениеда кўрсатилган ва интернет нашрларида берилган материаллар 2013 йилнинг 10 апрелигача қабул қилинади.

Танлов ғолиблари учун қуйидаги мукофотлар таъсис этилган:

ЖУРНАЛИСТИКА СОҲАСИДА БОШ МИЛЛИЙ МУКОФОТ.

Ғолиб махсус диплом, “Олтин қалам” кўкрак нишони, статуэткаси ва Ўзбекистон Республикасида белгиланган энг кам иш ҳақининг 200 баробари миқдорига пул мукофоти билан тақдирланади.

АСОСИЙ МУКОФОТЛАР:

Энг яхши журналистик материал учун миллий мукофот (телевидение — 1-, 2-, 3-ўринлар);

Энг яхши журналистик материал учун миллий мукофот (радио — 1-, 2-, 3-ўринлар);

Энг яхши журналистик материал учун миллий мукофот (босма ОАВ — 1-, 2-, 3-ўринлар);

Энг яхши журналистик материал учун миллий мукофот (интернет-журналистика — 1-, 2-, 3-ўринлар).

Биринчи ўринни олган ғолиблар диплом, “Олтин қалам” кўкрак нишони, статуэткаси ва энг кам иш ҳақининг 160 баробари миқдорига пул мукофоти билан тақдирланади.

Иккинчи ўринни олган ғолиблар диплом, “Олтин қалам” кўкрак нишони, статуэткаси ва энг кам иш ҳақининг 140 баробари миқдорига пул

мукофоти билан тақдирланадилар.

Учинчи ўринни олган ғолиблар диплом, “Олтин қалам” кўкрак нишони, статуэткаси ва энг кам иш ҳақининг 120 баробари миқдорига пул мукофоти билан тақдирланадилар.

“Олтин қалам” танлови ғолибларини мукофотлаш, шунингдек, уни ўтказиш билан боғлиқ сарф-харажатлар Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳузуридаги Нодавлат нотижорат ташкилотларини ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш Жамоат фонднинг молиявий кўмағида амалга оширилади.

Шунингдек, қатор халқаро ташкилотларнинг Ўзбекистондаги ваколатхоналари ҳам ўз рағбатлантирувчи мукофотларини таъсис этган.

Танловга теле-, радио-, босма материаллар ҳамда интернет нашрларида эълон қилинган ишлар тақдим эти-

Диққат, танлов!

лади (5 тадан кам бўлмаслиги керак).

Телевидение бўйича видеоматериаллар, ахборот ташувчи воситанинг қандай кўринишида бўлишидан қатъий назар, 3 минутдан 30 минутгача бўлиши керак.

Радиоэшиттиришлар (аудиокассета ёки системали диск) 5 минутдан 30 минутгача бўлиши керак.

Матбуот ва интернет материаллари даврий нашрнинг асл нусхаси ёки кўчирма нусхасида тақдим этилиши лозим.

Танловга юборилган материалларга қуйидагилар илова қилинади:

- муаллифнинг исми-шарифи, профессионал фаолияти тўғрисида қисқача маълумот;
- муаллифнинг турар жойи, уй ва иш телефонлари;
- паспорт нусхаси.

Танлов ғолибларини мукофотлаш маросими Жаҳон матбуоти эркинлиги куниси — 2013 йил 3 майда тантанали равишда ўтказилади.

Мукофот бир шахсга такроран берилмайди.

Материаллар “Олтин қалам” танловига деб кўрсатилган ҳолда қуйидаги манзилга юборилиши лозим:

Ўзбекистон Республикаси, 100129, Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй.
Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси
3-қават, 30-, 35-хоналар
Телефонлар: 244-64-61; 244-64-62; 244-37-87.
www.Journalist.uz

ҲУНАРМАНДЛАР ОИЛАСИ

Хотин-қизларимизнинг эғнидаги миллий хунармандинчилик намуналари асосида тикилган либослар ҳар қандай киши эътиборини ўзига тортади. Дўппи, сўзана, парестик жилдларида жилоланган ипақлар хунарманлар кўлида сайқал топган.

Шаҳрисабзлик Ойжамол Сатторова оилавий тадбиркорлик билан шуғулланиб келаётган хунарман аёллардан бири. У фаолият юритаётган “Янги Кеш” бозори қошидаги мўъжазгина тикув чеҳи доимо миҳозлар билан гавжум. 38 йилдан буён тикувчилик ортидан обрў топган Ойжамол Сатторова фарзандлари, келинларига ҳам бу ажойиб хунарининг сир-асрорларини ўргатди. Уғиллари Санжар ва Сарвар мебелсозлик билан шуғулланаётган бўлса, каштачиликда қизи Нилуфар, Феруза ва келини Софияхонлар кўҳна шахарда доврўғ қозонишган.

— Махсулотларимиз нафақат ҳамшаҳарларимизнинг, балки Шаҳрисабзга таширф буюрадиган хорижий сайёҳларнинг ҳам эътиборини тортаётганидан хурсандмиз, — дейди Ойжамол Сатторова. — Чунки улар учун бизнинг мил-

Тадбиркор — элга мададкор

лий хунармандинчилик намуналаримиз ниҳоятда қадрли ва энг азиз совға саналади.

Шавкат СУЛТОНОВ,
Қашқадарё вилояти.

ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ — ОЛИЙ ҚАДРИЯТ

Мустақиллик йилларида бизнинг мамлакатимизда ҳам инсонпарвар демократик ҳуқуқий давлатни барпо этиш ва фуқаролик жамияти институтларини шакллантириш билан боғлиқ изчил ислоҳотлар амалга ошириб келинмоқда.

Президентимиз Ислам Каримов БМТ Бош Ассамблеясининг минг йиллик ривожданиш мақсадларига бағишланган олий даражадаги ялпи мажлисида истиқлол йилларида юртимизда инсон ҳуқуқлари энг олий қадрият сифатида тан олинганини, жамиятда ҳар бир шахсинг эркин ва фаровон яшаб, муносиб турмуш тарзига эга бўлиши таъминланаётганини аниқ далиллар билан исботлаб берди.

Биргина мисол, фарзандларимизни эртанги фаровон ҳаёт сари элтувчи энг асосий йўл бу — мукаммал билим олиш ва касб-хунар эгаллашидир. Бош қомусимизнинг 41-моддасида, “Ҳар ким билим олиш ҳуқуқига эга. Белулу умумий билим давлат томонидан кафолатланади. Мактаб ишлари давлат назоратидадир”, дея белгиланган. Истиқлол йиллари мобайнида билим олишнинг барча ҳуқуқий асослари яратилди. 1997 йилнинг 29 августда Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида”ги Қонуни, “Қадрлар тайёрлаш Миллий дастури”, 2000 йил 2 сентябрда Вазирлар Маҳкамасининг “Вожа етмаганлар ишлари бўйича комиссия фаолиятини такомиллаштириш тўғрисида”ги, 2004 йил 9 июлда “2004-2009 йилларда мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умуммиллий дастури амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорлари ва бошқа қон

ҳамда қонуности ҳужжатларининг қабул қилиниши юқоридаги фикрларимиз тасдиғидир. Амалдаги қонунларга мувофиқ фуқаролар жинси, тили, ирқий ва миллий мансублиги, эътиқоди, ҳамзат тури, ижтимоий келиб чиқиши ҳамда мактеби, турар-жойи, Ўзбекистон ҳудудидида қанча вақт яшаганлигидан қатъий назар, билим олишда тенг ҳуқуқлидирлар. Мамлакатимизда истиқомат қилаётган, фуқаролиги бўлмаган шахслар ҳам бу борада Ўзбекистон Республикаси фуқаролари билан тенг ҳуқуққа эгадирлар. Айни пайтда республикамизнинг энг чекка ҳудудларида ҳам замонавий мактаблар, касб-хунар коллежлари, академик лицейлар қад ростлаган. Уларни тамомлаган ёшлар пойтахтимиз ва вилоятлар марказларидаги ўзлари истаган олий таълим муассасаларида ўқишни давом эттиришлари мумкин.

Юртбошимиз раҳнамолигида Ватанимизда ёшларнинг чуқур билим олишлари, касб-хунар эгаллашлари, спортнинг ўзлари истаган тури билан шуғулланишлари учун барча шарт-шароитлар яратиб берилган.

Шаҳноза ЁҚУБОВА,
Бўка туман 2-сон ДНИ нотариуси.

МАҲАЛЛАНИНГ “ЮЗИ”

870 оилада 2634 нафар аҳоли яшайди. Улуғой опа билан кўришарканмиз у киши стол устида тахланиб турган га-

зеталар орасидан бизнинг нашрни кўлига олди-да, секин изоҳ бера кетди: — Мен шу газетанинг ўн йиллик

тўпламини йиққанман. Иш жарёнида, хотин-қизлар ўртасида маърифий суҳбатлар ўтказганимизда чоп этилган қизиқарли, баҳс-мунозарага чорлайдиган мақолалар жуда асқотди. Баъзан айримларини ўртада муҳокама қиламиз. Ўтган йили иккита шаръий никоҳда яшаб келган оилани қонуний никоҳдан ўтказдик. Яна бир ютуғимизиям айтайин, шифокорлар билан ҳамкорликда туғиш ёшидаги аёллар саломатлигини назоратга олдик. Ҳафтанинг ҳар чоршанба кунини аёллар саломатлигини қонуний никоҳдан ўтказдик. Кекса онахонлар, аёллар, келинчақлару жувонлар ва ҳатто кичик ёшдаги қизлар ҳам замон талабларига жавоб берадиган тиббий усқуналар ёрдамида мутахассислар назоратидан ўтишяпти.

Улуғой опа Мараҳимованинг жонку-

Маҳалла идораси гавжум. Диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчининг хузурига келганлар ҳам анчагина экан. Навбат кутаётган онахонлардан бири ёнидаги аёлга шундай деяётгани қуломга чалинди:

— Барака топсин, Улуғой сира тиниб-тинчимайди. Ўзи икки маҳалла наридан қатнаб ишлаसाем, бизга сингишиб кетди. Ақлли тадбирлари билан маҳалламизнинг онасига айланди қолди. Ҳозир ҳамма учун жон куйдириб юридиган одамларни топиш осонмас, болам. Каттами, кичикми демай, ҳамма билан бирдек тил топишди. Одамхунлиги, тириш-қоқлиги туфайли икки йилки, бу ҳудудда ажралишлар қамайди. Енгил-елли йўлларга кириб кетаётганлар ҳам йўқ. Яна денг, иссиқ-совуқ маъракалар ҳам анча изга тушиб қолди. Олди-берди, латтабозликларнинг замирига болта урди кўйди. Отасига раҳмат...

Улуғой опа Мараҳимова фаолият олиб бораётган Тошкент вилоятининг Чирчиқ шаҳридаги 23-сонли “Маданият” маҳалласидаги 909 то хонадонда

Маслаҳатчилар

ярлиги ҳақида кўпчилик фахрлиниб сўзлади. Айниқса ҳозирги совуқ кунларда кўп қаватли уйлари иситиш билан боғлиқ муаммоларни ҳал этишда кўрсатган хизматини алоҳида таъкидлашди. Шунингдек, коллеж битирувчиларидан ўттиз нафарини иш билан таъминлашига кўмаклашгани, маҳалла болалари таълим олаётган 10-сонли ихтисослашган мактаб билан ҳамкорликдаги фаолияти яхши натижа бераётгани мақтовга лойиқдир.

Маслаҳатчи ҳам маҳалланинг юзи. Бугун юртимизнинг ҳар бир гўшасида Улуғой опадек ўз хузуру-халоватини эмас, балки ўзгаларнинг қувонч-ташвишига шерик бўлишни шарофли бурчи деб билган маслаҳатчиларнинг кўпаяётгани ибратлидир.

Нигора ЎРОЛОВА,
“Оила ва жамият” муҳбири,
Тошкент вилояти.

— Инсоннинг шахс сифатида шаклланишида оилавий муҳит ва мактабдаги қизгин жараёнинг таъсири катта. Бола учун энг аввало уйдаги катталар ва мактабдаги устозлар ўрнак тисмолига айланади. Шахсан сизга ота-онангиз ва муаллимларингизнинг қайси жиҳатлари ибрат бўлган?

— Оилада тўрт фарзандимиз — уч ўғил, бир қиз. Отам кўп йиллар тиш техниги бўлиб ишлаган. Ҳозир нафақада. Онам а уй бекаси. Уша даврларда хотин-қизларнинг маълумотини оширишга унчалик эътибор бўлмагани учун мактабни тугатгач, институтда ўқий олмаган экан. Шу сабабли, бизнинг ўқушимиз учун барча шароитларни яратишга ҳаракат қилган.

Ўқимишли одамнинг нони бутун бўлади, деган сўзни ҳозиргача тез-тез такрорлайди. Биринчи сабоқни ҳам онамдан олганман. Уйимизнинг бир чеккасида жойлашган печка ёнида кичкинагина хонтахта бўларди. Уша жой дарсхонамга айланганди. Онам, қиш кунлари кўчада ўйнаб, шамоллаб қолмасин деб, ўқиш-ёзиш билан банд қилиб кўярди. Дадам қачон бозорга борса, дафтар ва рангли калам олиб келарди. Бир кун раф ўргансам, иккинчи кунни расм чизардим. Оқ қоғозни хурмат қилишни онамдан ўрганганман. “Ўғлим, дунёни сену менга мана шу оқ қоғоз танитади. Кир кўлларинг билан ушлаб, юзини қора қилмагин, қон бўлади”, дерди. Ҳар гал дафтар ва рўзномани ушлашдан олдин, албатта кўлларимни совунаб ювиб келардим.

Мактабга бординида анчайин хат-саводим чиқиб қолганди. Бошланғич синфда Тожикул ака Аролов бизга устозлик қилган. У киши болалар билан жуда самимий муносабатда бўларди. Биз ҳам унга меҳр билан интилардик. Юқори синфга ўтгач, француз тилига қизиқиб қолдим. Устозим Самар ака Акромовдан кўшимча дарс олиш учун уйига борардим. У ҳам вақтини қизганмай, беминнат ёрдам берарди. Бир кун кўлигимга китобларимни қистириб, уйдан шошиб чиқайтсам, отам тўхтади: “Ўғлим, муаллимлик касбини танлаб,

ОИЛА ВА МАКТАБ... Фарзандлар камолотида бу икки масканнинг ўрни жуда муҳим. Ҳар бир ота-она жигарбандини билимли ва тажрибали устоз қўлида тарбияланишини истайди. Соғлом оила муҳитида вояга етаётган бола эса ўқитувчининг сеvimли шогирдига айланиши шубҳасиз. Паркент тумани халқ таълими муассасалари фаолиятини методик таъминлаш ва ташкил этиш бўлимига қарашли 36-умумтаълим мактабнинг француз тили ўқитувчиси, халқ таълими аълочиси Жасур Пайзиев билан ана шу кўприкнинг баркамол авлод тарбиясида ўрни ҳақида суҳбатлашдик.

Жасур ПАЙЗИЕВ:

Болани қаҳр эмас, меҳр тарбиялайди

сан, майли, қаршиликим йўқ. Аммо мактабга девор четидан бориб келадиган ўқитувчи бўлмагин, эгингидеги либосинг эски бўлса ҳам, тарбия усулинг янгича бўлсин”, деб насихат қилди. Уша пайтда мен бу гапларнинг маъини чакмаганман. Тошкент давлат чет тиллари педагогика институтини (ҳозирги Ўзбекистон Давлат жаҳон тиллари университети)нинг француз тили факультетини тамомлаб, 36-умумтаълим мактабидеги иш бошладим. Мана, йигирма йилдирки, шу кадрдон жамоадаман. Дилбар Акрамова, Гулрух Саъдуллаева, Муҳаррам Зу-видиллаева каби шогирдларим фаол олимпиадаларида иштирок этиб, фахрли ўринларни кўлга киритишди. Эришган ҳар бир ютуғимда ота-онам ва устозларим болагимдан жон томиримга сингирган тарбия акс этиб тургандек бўлади.

— **Ота сифатида шахсан сизнинг ўзингиз фарзандларингизнинг ўқиб-ўрганишлари, салоҳиятларини оширишлари учун қандай имкониятлар яратиб бераясиз?**
— Турмуш ўртомгидилбар Нуриддинова ҳам ўқитувчи,

Maktabimizga tashrif buyurgan faxriy mehmonlar

болангич синфларга сабоқ беради. Икки ўғил, икки қизни тарбиялапмиз. Ўғилларим мактаб ўқувчиси. Катта қизим Гулрух менинг изимдан бора-япти — айна пайтда Ўзбекистон Давлат жаҳон тиллари университетидеги француз тили мутахассислиги бўйича тахсил оляпти. Гулҳаё қизим коллежда ўқийди. Унинг информатикага қизиқиши баланд. Сеvimли ёзувчимиз Абдулла Қаҳҳор “Киз деган ном — чиройли “мукова”. Унинг ичида қиздан ҳам чиройли мазмун бўлиши, ёки ҳеч қанақа маъно-мазмун бўлмаслиги ҳам мумкин”, деган иборани бежизга айтмаган. Оиланинг, маҳалланинг, юртинг обрў-эътибори хотин-қиз-

ларнинг одоб-ахлоқи, салоҳиятига боғлиқ. Уйда ота сифатида, мактабда устоз сифатида фарзандларини ҳамиша назорат қилиб тураман. Баъзи рафиқам, жуда қаттиққўл отасиз-да, деб кўяди. Агар отанинг қаттиққўллиги ортида меҳр яширинган бўлса, бу фарзандларнинг камоли учун яхши. Аммо қаҳри қаттиқ отанинг кўлида ўсган боланинг кўнглида кемтиклик бўлади. Шунинг учун ҳар нарсда меъёр бўлгани яхши, деб ўйлайман.

— **Баъзи ота-оналар фарзандларининг қандай касб эгаси бўлишини болалигиданок белгилаб беришади. Сизнингча, шундай йўл тутиш тўғрисида?**

— Атрофни англай бошлагач, болада бирор касбга мойиллик уйғонади. Айниқса, ноёб касбларга қизиқиши кучли бўлади. Ота-она фарзандига шу ишнинг бошини тутасай, дейиши эса нотўғри. Болаларимизнинг қизиқишларига қараб тўғри йўналтири олишимиз, уни ўша соҳанинг билимдон бўлган устозларнинг қўлига топширишимиз, бизнинг ютуғимиздир. Ўз иқтидорига қараб касб танлаган одам ҳеч қачон кам бўлмайд.

— **Мактабларда эркак ўқитувчилар сонини кўпайтириш ҳақида матбуотда, кенг жамоатчилик ўртасида кўпдан бери турлича мулоҳазалар билдириляпти. Устоз сифатида бу борада фикрингиз қандай?**

— Бизнинг мактабимизда 40 нафар ўқитувчи ишлайди. Шундан 27 нафари аёллар, 13 таси эркаклар. Таълим-тарбия борасида уларнинг ҳар бири ўз ўрнига эга. Айна мен бошланғич синфларда ўқувчиларга аёл устозларнинг сабоқ бериши фойдали, деб ҳисоблайман. Чунки 6-7 ёшли болалар билан олишдан кўра кўпроқ меҳр-муҳаббатга ташна бўлишади. Уларнинг инжиқликлари, эркакларини аёл ўқитувчилар ҳам она, ҳам устоз сифатида кўтаришади ва бунга сабр-тоқат билан ёндошишади. Истаймизми йўқми, эркак кишининг табиатида қаттиққўллик, талабчанлик устивор. Юқори синфга ўтганидан сўнг ўқувчида шахс сифатида шаклланиш жараёни бошланади. Табиатида ўсимирлик ва баалоғат даври ўжарликларини пайдо бўлади. Бу нарсатаълим-тарбия жараёнига таъсир этмай қолмайди. Энди унинг хатти-ҳаракатларини жиҳдий назорат қилиб туришга тўғри келади. Бу билан юқори синф ўқувчиларини аёл ўқитувчилар эплолмайди, деган фикрни айтишдан йироқман. Лекин барибир мактабда эркак ўқитувчиларнинг сафи кенгайса, яхшироқ бўларди. Ҳар қандай шароитда ҳам эртамиз эгалари бўлиш фарзандларимизни қаҳр эмас, меҳр билан тарбиялайлик!

Нигора РАҲМОНОВА,
“Оила ва жамият” муҳбири.

ЎЗБЕКИСТОН ХОТИН-ҚИЗЛАР ҚЎМИТАСИ
АХБОРОТ ҚИЗМАТИ ХАБАР ҚИЛАДИ:

Тошкент шаҳар ўрта махсус касб-хунар таълими бошқармасининг мажлис залда ёшларни, айниқса, қизларни таълимга тўлиқ жалб этиш, эрта турмуш қуришининг олдини олиш масалалари бўйича амалга оширилаётган ишларга бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Унда Тошкент шаҳридаги туманлар ҳокимлари ўринбосарлари, ўрта махсус касб-хунар таълими маркази бошқармаси вакиллари ҳамда туман халқ таълими бўлими раҳбарлари иштирок этди. Тадбирда қизларнинг эрта турмуш қуришининг олдини олишда коллеж ва лицей раҳбарларининг масъулиятини ошириш, ота-оналарнинг бу борадаги нотўғри хатти-ҳаракатларига чек қўйиш борасида оқилона тизимни амалга тадбир этиш масаласи кенг муҳокама этилди.

Худди шундай тадбир П.Ф. Боровский номи тиббиёт коллежиде ҳам бўлиб ўтди. Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Қош вазирининг ўринбосари, Хотин-қизлар қўмитаси раиси Элмира Боситхонова иштирок этди.

Йил аввали олтириқлик аёллар учун қувончли бошланди. Вилоят ҳокимлиги, хотин-қизлар қўмитаси, марказий банк вилоят бошқармаси ва Олтириқ тумани ҳокимлиги ҳамкорлигида “Обод турмуш йили”га бағишлаб “Хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини ривожлантириш — давр талаби” мавзусида ўқув-семинар ўтказилди. Тадбир доирасида Манзураҳон Файзиматова ташаббуси билан ташкил этилган “Соғлом аёл” марказининг очилиш маросими бўлиб ўтди.

— Тадбиркорлик тавakkалчилик дегани, — дейди “Манзураҳон салтанати” хусусий фирмасига қарашли “Соғлом аёл” маркази раҳбари Манзураҳон Файзиматова. — Мана мен ҳам юртимизда Президентимиз раҳнамолигида яратиб берилган имкониятлардан оқилона фойдаланиш учун тинмай интидим, изландим. Албатта, бу борада вилоят, туман ҳокимиятлари ташаббусимизни қўллаб-қувватлашди, ниҳоят мана энди қишлоқ аёлларида хизмат кўрсатадиган ажойиб қошна

қад кўтарди. Саккиз нафар қишлоқ аёлига иш ўрни ҳам яратилди. Бу ерга келиб муолажа оладиганларнинг кўнгли кўтарилди, соғлигини мустаҳкамлаб, гўзаллигини кашф этолса, мен мақсадимга эришган бўламан.

Педагогика фанлари доктори, профессор Кумри Абдуллаева Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитасига келиб, “Эъозли аёллар” деб номланган кўнглили гуруҳ ҳақида сўзлаб берди. Тошкент шаҳридаги “Янги обод” ҳамда “Камолон” маҳаллалари аёлларидан иборат ушбу гуруҳ ҳар кун тонгги соат 5.00 да пойтахтимиздаги Алишер Навоий номидаги миллий боғда жисмоний тарбия билан шуғулланар экан. Гуруҳда 40 ёшли аёллардан тортти, 31 нафар эваранинг суюкли бувижониси, 81 яшар Кумрихон ая Мирзаева ҳам бор.

— Кўпчилик менинг ҳамон бардам, тетиклигимни кўриб хайрон бўлади, — дейди Кумри Абдуллаева. — Саксонга яқинлашиб қолдим, энди қаридим деган фикрдан йироқман. Одам ҳамиша ҳаракатда бўлиши керак деб ўйлайман. Сафимиздаги аёлларнинг қарийб 30 фоизи қандли диабет билан оғриган. Бугун уларнинг соғлиги тикланмоқда.

Бундай ибратли ташаббуслар аёллар саломатлигини янада яхшилаш йўлида хизмат қилиши шубҳасиз.

Тадбир

Андижонда давра суҳбати

Кейинги йилларда бошқа ҳудудларда бўлганидек, Андижон вилоятида ҳам хотин-қизларнинг жамият тараққийотидаги фаоллиги янада ошиб бормоқда. Бу эса оилаларни мустаҳкамлаш, янги иш ўринлари яратишда жуда қўл келаятир.

Андижон шаҳрида Олий Мажлис ҳузуридаги Нодавлат нотижорат ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш Жамоат гранти асосида “Меҳримиз сизга” нодавлат нотижорат ташкилоти ташаббуси билан “Хотин-қизларнинг ижтимоий фаоллиги — оила фаровонлиги гаровидир” мавзусида давра суҳбати ўтказилди. Тадбирда ажратилган грант маблағларини энг аввало, хотин-қизларнинг жамиятдаги фаоллигини янада кучайтириш, уларга касб-хунарлар ўргатиш сингари хайрли мақсадларга сарфланиши режалаштирилгани таъкидлаб ўтилди.

Ўз муҳбиримиз.

ДУО ПУЛДАН АФЗАЛ(МИ?)!

"Лоқайдлик, бу — юрак фалажлиги, бевақт ўлимдир"
Антон Чехов

Донишмандлардан бирининг: "Дўстингдан кўркма — нари борса у сени сотиши мумкин, душманингдан кўркма — нари борса у сени ўлдириши мумкин. Аммо лоқайд, бефарқ одамдан кўрк, чунки дунёдаги энг даҳшатли сотқинлик ва қотилликлар лоқайд кимсаларнинг рози-ризолиги туфайли содир бўлади", деган нақли бор. Дарҳақиқат, атрофимизда, юрган йўлимизда ҳар куни ҳар хил ҳолатларга гувоҳ бўламиз. Энг кичигидан тортиб, катта-катта воқеа-ҳодисаларга ҳам баъзан беэътибор ўтиб кетаверамиз. Кўча ё бекатни писта пўчоги билан ифлослантираётган боладан бошлаб, хали вояга етмаган ўсмирнинг тамаки чеқиб тургани-ю, мактабга бормаи ота-онасини алдаб интернет кафеларида компьютер ўйнаб ўтирган ўқувчини кўрсак ҳам ўзимизни кўрмаганга оламиз. Ва, албатта мана шундай бефарқликнинг ортидан турли кўнгилхираликлар, безорилигу жиноятлар содир бўлаверади. Энг ёмони, кўшнимиз, ҳамроҳимиз, ҳатто яқин жигаргўшамиз иштирокида рўй берган ҳодиса бизни ҳам четлаб ўтмаслигини ҳаёлимизга келтирмаймиз.

БИРИНЧИ ВОҚЕА

НАРГИЗА опа:

— Тунов куни дўконга кириб кетаётсам, йўлнинг четида етмиш ёшлардаги амаки йиқилиб ётган экан. Енгинасида қўкат, лимон сотиб турган аёллар ҳам бор эди. Гавжум жой. Дўконга ўнлаб одамлар кириб-чиқиб турибди. Ҳайрон қолдим. Ҳамма шу манзарани кўра туриб, индамай ўтиб кетаяпти. Лекин менинг раҳим келиб, тўхтадим ва аввал ҳалиги хотинлардан не бўлганигини сўрадим. Улар бепарволик билан қўл силташди-да, пиёниста-ку, кўрмайсизми, нима қиламиз бошимизни қотириб, дейишди. Олдига бориб қарасам, туппа-тузук кийинган, зиёли одамга ўхшайди. Секин туртиб, ҳой, амаки, сизга нима бўлди? Ичмаганмисиз, туринг, ёрдамлашиб юбораман, дедим. Қарасам, зўрага имо-ишора билан чўнтагини кўрсатиб тушунтираяпти. Мени кўргач, ёнимга яна бир аёл кўшилди. Бечоранинг юраги хуруж қилиб йиқилиб қолган экан. Кейин одамлар кўпайиб қолди, биргалишиб ўрнидан тургаздиқ. Чўнтагидан телефони олиб, уйидагиларини чақиртирдик.

Бирпасда турмуш ўртоғи ва ўғиллари етиб келишди. Шу пайтгача эътибор бермаган сотувчилар яқинларининг "иномарка" машиналарда келганини кўриб-чопиб келишди. Отахоннинг фарзандлари бизларга раҳмат айтиб олиб кетишди...

Кўрапсизми, агар у шу аҳволда ётаверса, аҳволи не кечарди? Шунинг учун мен уйдагиларимга, таниш-билишларимга ҳам мабодо кўча-қўйда

бирон кори-ҳол рўй берса, ҳеч қачон томошабин бўлиб қараб турмаслигини тайинлайман. Ҳаммамиз иссиқ жонимиз-ку, ахир!

ИККИНЧИ ВОҚЕА

...Янги йил арафаси эди. Эрталабдан эшигимиз кўнги-роғи чалинди. Очсам, кўшнимиз "Юринг, ҳамсоямизнинг орқа томондаги дераза панжараси кўпорилган, очик ётибди. Эшигини тақиллатсам, ҳеч ким йўқ," деб қолди. Биргалишиб кўчага чиқдик. Кейин билсак, ўша хонадонда ижарада турадиган талаба йигитлар таътилга чиқиб, уйларига кетишган экан. Шу заҳоти рўй берган ҳодиса хусусида "домком"-имизни хабардор қилдик. Бир пасдан кейин участка нозирни етиб келди. Лекин уй эгасининг кимлиги, қаерда яшашини ҳеч ким айтиб беролмади. Ташқарида эса қор, ёмғир ёғиб турибди. Ланг очилиб ётган деразани ёпиб қўйиш ҳеч кимнинг ҳаёлига келмагани кишини ўйлантиради. Бир неча эр-каклар келиб, огримган бошларини огритишни истамасди шекилли, индамай кетиб қолишди. Охири биз аёл бошимиз билан стул қўйиб, деразани ёпиб қўйдик. Эртаси куни нозир билан бирга сўраб-суриштириб, уй эгасини ҳам топдик. Анқиланишча, ичкарида толиб йигитларнинг ноутбуки борлигини билган ўсмирлар шу ишга қўл урган экан. Шу куни ўғрилар ҳам қўлга тушди...

УЧИНЧИ ВОҚЕА

...Йўналишли маршрутда ишга кетаётгандик. Ойнасида: "Ўн тўрт кишидан ортиқ одам ташиш қатъиян ман этилади," деб ёзиб қўйилган бўлишга қарамай, нафси ҳақалак отган ҳайдовчи дуч келган жойда йўловчи оларди. Тўғри, ҳамма-

Одамлар орасида

ДУНЁ — тилимизда "борлик", "олам", "ҳахон" маъноларини англатган "дунё" сўзининг туб илдизи қандай мазмунни билдиришини биласизми? "Ўзбек тилининг этимология лугати"да изоҳланишича, "дунё" сўзи асли "яқин бўлди", "яқин жойда жойлашди" деган мазмунни англатган.

Шунингдек, "дунё" сўзининг бир қанча кўча маънолари ҳам бор. "Ўзбек тилининг изоҳли лугати"да "дунё" сўзининг ўн икки хил маъноси ҳақида изоҳ берилган.

Торга — тор дунё кенга — кенг дунё.

Мақол

БУЛДУРУҚ — аёзли, совуқ кунларда ёки туман пайтларида нам ҳав зарраларининг музлаши натижасида ҳосил бўладиган майда қаттиқ қор, қоронвининг "булдуруқ" деб аталиши ҳақида айтиб ўтган эдик. Бундан ташқари, каптарсимонлар оиласининг булдуруқлар туркумига мансуб бўлган чўл куши — қорабовур ҳам "булдуруқ" деб аталади. Шунингдек, тилимизда балиқ тухуми, уруғи, увилдирик, икра ҳам "булдуруқ" сўзи билан ифодланади. Бу сўзнинг кўчма маънода "соч оқи"ни англатиши ҳам тилимизда мавжуд.

Бир вақт юрагимни севгига маскан этган қора сочга қўнмиш булдуруқ.

Саида Зуннунова

МАНФИЙ — бу сўз тилимизда физика ва математика терминлари сифатида қўлланади. **Масалан:** манфий заряд, манфий электрод.

Бироқ, "манфий" сўзининг туб илдизи бошқача маънога эга. "Манфий" сўзи асли "инкор қилинган", "бадарга этилган", "рад этилган", "салбий" каби маъноларни билдирган.

Эшқобил ШУКУР
тайёрлади.

ХУШ КЕЛДИНГ, ЯНГИ ЙИЛ

Барча шодланиб қулар,
Кўзлар қувончга тўлар,
Ҳамма яхшилик тилар,
Хуш келдинг, янги йил.

Деразадан мўралаб,
Сова-саломлар олиб,
Даврага меҳр солиб,
Хуш келдинг, янги йил.

Ҳамма уйин безатар,
Қара, арча ясатар,
Чироқлар нур таратар,
Хуш келдинг, янги йил.

Омондан зар учқунлаб,
Отпоқ қор юзин силаб,
Меҳрни дилга улаб,
Хуш келдинг, янги йил.

Илҳом

ВАЛЮТАМИЗНИ АСРАНГ, АВАЙЛАНГ

Маълумки, ҳар бир давлатнинг пул бирлиги ана шу ҳудуд аҳлининг фаровонлигини, моддий манфаатдорлигини таъминловчи муҳим воситалардан бири ҳисобланади.

Мустақиллик шарофати туфайли ўзбек миллий сўми 1995 йилдан бошлаб муомалага киритилди ва шу кунгача амалда қўлланилиб келмоқда. Аввал 1, 3, 5, 10, 15, 20 ва 50 тингиллик металл тангалар, 1, 3, 5, 10, 25, 50, 100 сўмлик пуллар, 1997 йилда 200 сўмлик, 1999 йилда эса 500, 1000 сўмлик пуллар муомалага чиқарилди.

Миллий пулимиз, аввало, савдо-сотик воситаси бўлиши билан бирга, фуқароларда шу юртга, унинг бой ўтмишига бўлган иззат-ҳурматни шакллантирадиган тарбия омили ҳамдир. Эслайлик, мустақил мамлакатимизда муомалага киритилган пулларда улуғ алломалар, тарихий шахсларнинг тугилган йиллари, тангаларда эса Соҳибқирон Амир Темур, Жалолиддин Мангуберди сиймослари туширилган. Шунингдек, юртимиздаги қадимий ёдгорликлар, истиқлол даврида қурилган музей, тетр ва ва маърифат масканларининг ҳам акс этганлиги диққатга сазовордир. Ҳатто 10 сўмлик тангамизда Ватанимиз харитаси ўз аксини топган эди. Буларнинг ҳаммаси ўзбек халқининг ўтмиш ва ҳозирги даврдаги бой тарихи, юксак камолоти, маънавий-маърифий даражасини кўрса-

Таассуф

тади. Демак, миллий валютаимизда улардан фойдаланадиган ҳар бир инсон учун ибрат ва таълим намуналари бор.

Бу сўзларни таъкидлашдан мақсад шуки, баъзан миллий пулимизга нисбатан етарли ҳурмат сақланмаётганини, уни писанд қилмаслик каби нохуш ҳолатларни учратяпмиз. Масалан, пуллар устига сон-санокларни, телефон рақамларини, исмлар ёки бошқа ҳар хил сўзларни, ҳатто киши яшаш манзилларини ҳам ёзиб қўйилганини кўряпмизки, булар ҳар бир фуқаронини ташвишлантириши зарур. Ёки гоҳида бозор, кўча-кўйларда кир-чир қилинган, ғижимланган, букланавериб оҳори кетиб қолган ёки йиртилиб, ямалган сўмлар ҳам муомалада юрганига нима дейсиз? Ахир, Ватанин севмоқ, миллий кадрятларимизни асраб-авайлашдек улуғ тўйгулар миллий валютаимизга бўлган муносабатимизда ҳам акс этиши муҳим эмасми?

Яна бир қизиқ ҳолатга ҳеч эътибор берганмисиз? Баъзи бир ватандошларимиз ўзга давлатлар томонидан ишланган ва бизнинг мамлакатимиз ҳудудида ҳам қонун йўли билан муомалага киритилган пул бирликлари авайлаб, топ-тозагина сақлаб, баъзан савдо-сотик ишларида уларни ўзларича устун қўйишга уринишади. Бу эса ноинсофликдан ўзга нарса эмаслигини наҳот англаб етмаётган бўлсак?

Жўра ҲОШИМОВ,
пенсияер.
Тошкент шаҳри.

УСТОЗИМ

Онамдайин мўғтабар зот ўзингиз,
Отамдайин улуг қанот ўзингиз.
Бахтимизга омон бўлинг ҳамиша,
Бизлар учун ўчмас чироқ ўзингиз.

Илм боғин боғбони сиз, меҳрибонсиз,
Кўнгул тоғин забт этолган чароғбонсиз,
Алифбони қўйиша ҳам менгезган сиз,
Сиз дарёсиз, оқайтган зўр уммонсиз.

Тилагим шу: омон бўлинг, омад қулсин,
Сиз эккан нихоллар доим бор бўлсин,
Устозлар шағнига сўз айтмоқ бурчим,
Кўчоғингиз доимо гулларга тўлсин!

Нягора АБДУРАШИДОВА,
Сурхондарё вилояти.

Маънавият сарчашмалари

НАҚШЛАРДА ВАТАН СУРАТИ

Беш-олти ёшларимда чойнакдаги нақш кўзимга чиройли кўриниб, ўзимча оқ қоғозга ундан нусха кўчиришга уринганман. Ушунда ота-онам менинг қизиқишимни кўриб беҳад суюнишган. Бугун эса кичкинтой ўғилчам турли расм ва шакллари қоғозга кўчираётганидан мен ҳам қувонаялман. Эътибор берсам, наққошлик ҳаётимизнинг бир бўлагига айланган, уйимиздаги барча жиҳозлар, хонтахта, гилам, деворлари пардалар, чойнак-пиёла, лаганларда ҳам бу нафис санъат намуналари акс этган экан.

Фан-техника тараққиёти асрида арзон ва қўлай замонавий буюмлар турган жойда сопол идишлар, ёғоч қошиқ, нақшкор лаганлар, қумгон ва кўзаларнинг ҳолати йўқдек туолади. Лекин барибир кўпчилигимиз ўзга бир қизиқиш билан бундай буюм ёки нақшларга қизиқверамиз. Хўш, бунинг боиси нимада экан? **Тошкент қурилиш ва миллий хунармандчилик касб-хунар коллежи рангтаасвир ва чизма тасвир бўйича махсус фан ўқитувчиси Умида Шомақсудова** бу ҳақда шундай дейди:

— Ҳамма гап аввало, инсониятнинг гўзалликка эътиҳи билан боғлиқ. Одамлар ўз атрофида бир қилиб оммавий буюмлар эмас, балки қўлда ясалган, ўзида табиийлик ва нафисликини муҳассамлаштирган безакли санъат асарлари бўлишини истади. Халқ орасида Хива ва Риштон нақшлари ишланган идишлар, лаганлар, ёки Бухоро, Самарқанд, тошкентлик усталар зарҳал билан безаган миллий кийимлар, дўппилар кенг тарқалган. Амалий санъат намуналарида халқимизнинг кўп асрлик тарихи, яшаш тарзи, феъл-атворининг нозик хусусиятлари ва қадимий анъаналари ифодаланади.

— **Наққошликни тарбия воситаси дейишди. Шу ростми?**

— Бу санъатни ўрганиш ўқувчиларда бадиий дидни, меҳнатсеварликни, кунт ва сабрни талаб этади. Наққошлик машғулоти болаларнинг ижодий қобилиятларини ривожлантириш билан бирга, уларнинг маънавий савияси, эстетик қарашлари, нозик дидини шакллантириш учун ҳам хизмат қилади. Ижодкорликка ўргатади.

Бизнинг суҳбатимизга маъмур коллежда ашёларга бадиий ишлов бериш ва наққошлик фанларидан сабоқ бериб келаётган Уста Мир-олим Самиков кўшилди.

— Отам Нуробид Самиков ёғоч

ўймакорлиги бўйича уста бўлгани учун ёшлигимдан унинг ишларига ҳавасим тушган. 9-10 ёшларимда нақшлар чиза бошладим. Уша кезларда отам 12-касб-хунар мактабидан раҳбар лавозимида ишларди. Мен билан шугулланишга вақти етмасди. Ёшлар саройига қатнаб, Ямин Тиллаевдан оддий ва мураккаб нақш компо-

зицияларини ўрганганман. Қизиқимини ўткинчи ҳавас эмаслигини кўрганидан кейингина отам мени ёнига олган. Ҳозир катта ўғлим заргар. Кичиги Мирхалли наққош уста, ёғоч ўймакорлиги билан ҳам шугулланади. У сулоласи анъанасини давом эттираяпти. Бу хунар бизга асрлар оша, авлоддан-авлодга мерос бўлиб ўтиб келмоқда.

— **Миролим ака, тарихий намуналарга назар солсак, наққошлик санъатининг туб илдизлари жуда қадим замонларга қадим тарихи тақалишининг гувоҳи бўламиз.**

— Археологик қазималар шуни кўрсатадики, наққошлик жаҳондаги барча халқларда қадимдан мавжуд бўлган. У ҳар бир давлатнинг ўзига хос муҳитига, географик ўрнига, ўсимлик дунёсига кўра ривожланган. Масалан, арман ва грузинларда узум ва узум барги, шимол халқларида арча ва ҳар хил ҳайвонлар, киргиз ва қозоқларда мол шоҳи, тожик ва ўзбек халқларининг нақшларига қарасак, анор, бодом, қалампир ҳамда гулларнинг рамзий нақш тарихида ишлатилганини кўрамиз. Европада барокко, готика, роман ва классик услублари турли даврларда ҳукмрон бўлди. Марказий Осиё худудларига ислом динининг тарқалиши натижасида жонли мавжудотлар, инсон суратларини чизши

катбиян ман қилинган ва тасвирий санъатнинг ривожланиши сусайиб, халқ амалий безак санъати — наққошликка катта эътибор берилган. Нақшларга араб ёзувлари уйғунлаштирила бошланган. Улар ҳам безак, ҳам дуо вазифасини бажарган. Натижада, нақшлар билан унвонли ёзув, эпиграфика услуби пайдо бўлган. Бу санъат турининг ривожига ҳоҳюксалиб, ҳоҳпасайган бўлса-да, лекин бадиий анъаналар авлоддан-авлодга ўтаверган.

— **Наққошга уйғунлашган маъно ҳамда рамзлар ҳақида сўзлаб берсангиз.**

— Ҳар бир нақшда ўзига хос маъно бўлади. Гулсафсар нақши осойишталик ва узоқ умр тимсоли бўлса, "печак ислимий" нақши бойлик ва фаровонлик, новда ва япроқлар эса тўкинлик ҳамда баҳор чоғидаги уйғошиш даврини билдиради. Мусаввир ўз тасвирларида она табиатга муҳаббатини ифодалайди. Илгари наққошликда тўқ ранг ва тўртбурчак, учбурчак, айлана, олтибурчак каби геометрик шакллarga кўпроқ мурожаат қилинган. Бугунги кунда ёрқин ранглар, мураккаб композиция, янги услублар устиворлигини кўриш мумкин. Нақшларда юртимизнинг гўзал табиати, ҳаётнинг давомийлиги такрорланмас рамзлар орқали ифодаланмоқда. Бир сўз билан айтганда, ҳар бир нақшда маънавий олам, сизу биз яшаётган она замин, Ватан суратлари акс этади.

— **Ҳозирги кунда ёшларнинг бу санъатга бўлган қизиқишлари қандай?**

— Мамлакатимизда амалий санъатга катта эътибор берилмоқда. Наққошлик, ганч ва ёғоч ўймакорлиги, мисда нақш ўйиш, тошга нақш битиш каби йўналишларнинг барчаси кундан-кунга ривожланмоқда. Бу соҳада Фарғона, Самарқанд, Бухоро, Хоразм, Тошкент усталари томонидан асрлар давомида шаклланган наққошлик мактаблари мавжуд.

Мустақилликка эришганимиздан сўнг мамлакатимизда миллий хунармандчилик ва амалий санъат ривожланди. Натижада, бу соҳаларга қизиқувчи ёшлар сони кўпайиб бормоқда. Юртбошимиз ташаббуси билан 2000 йилда Тошкент шаҳрида иккита Қурилиш ва миллий хунармандчилик касб-хунар коллежлари ишга туширилди. Мактабгача таълим муассасаларида, умумий ўрта мактаб болангич синфларида наққошликнинг дастлабки композицияларини ўрганиш ва шу соҳага меҳр кўйган йигит-қизлар айна пайтда ушбу даргоҳларда таҳсилни давом эттиришлари мумкин. Бу ерда ёшларга ҳам амалий, ҳам назарий билим берилди. 80-90 фоиз талабалар уста маҳоратига эга бўлишди. Коллежни тамомлаб, ёшларимиз Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика университети ва Камолитдин Беход номидаги тасвирий санъат университетларининг амалий санъат факультетларида ўқишни давом эттиришлари мумкин.

Шоҳида МАМАДАЛИЕВА.

Аждодлар бисотидан

ҲЙ БЕКАЛАРИГА ТАВСИЯЛАР

* Бузилган, исланган балиқ, қари товуқ, эскирган кўкатлар, жуда қаттиқ ёки юмшоқ пишган тухум, шўр ёки тузи паст таом, эскирган гўшт ошларнинг лаззатини йўқотди. ҲЙ бекалари булардан сақлануви лозим бўлур.

* Агар товуқ

қари бўлмаса, жунлари юмшоқ, узун бўлур. Юпқа ва оч қизил тусли териси кичкина-кичкина томирлар ила ўралган бўлади. Бир йилдан ортқк яшаган товуқларнинг пати майин бўлиб, томир билинмас, териси-да да ва озроқ ялтара Курканинг қари бўлмари қора ва чиройли, тирноқлари қисқа бўлувдан билинади. Қариганининг эса кўзлари қуқур ва тирноқлари қаттиқ бўлади.

* Тухумлар нурга, ёрукка тутиб қаралганда, қанча ёруғ, ялтироқ бўлса, шу қадар янги, қанча хира бўлса, шу қадар эски бўлади. Янги ёки эскилигини сувга солиб ҳам билиш мумкин: янги тухум тўппа-тўғри сувнинг тубига тушади, бир кун аввалгиси энг тубига тушиб етмайди, агар уч кунлик бўлса, сувнинг ўртасида сузиб юради. Тухум қанча эски бўлса, шунча сувнинг юзига чиқади.

* Кийимингизга ёғ томган бўлса, доғ устига булут (дока) ёки қоғоз қўйиб, устидан қизган дазмол енгилгина юргизилур. Дока ёки қоғоз олингандан сўнг доғнинг кетгани кўринур. Агар бир мартада кетмаса, бу амал икки-уч марта қайтарилиур.

* Бир кун саккиз ёшли бола вафот этганининг қайғули хабари тарқалади. Бечоранинг вафотига сабаб, бадбахт онасининг мис идишда гўшт пишириб, уни совусин учун шул идишда қолдирганидир. Ул гўштни еган кишиларнинг ҳар бири жуда қаттиқ оғриб, булар ичиди энг ёши бўлган бола вафот этган. Мис зарар қила турган маъдан бўлмаса-да, муваллиду-л-ҳамаза (кис-лород) ёки бир аччиқ нарса ва сирка ила бирик-бирикмас "зангори занг" деб аталган туз ҳосил бўлиб, ўлдира турган захарга айланур. Кўпчилик мис идишда овқат пиширади. Аммо уларни пишган вақтидаёқ ул идишдан олганлари учун зарарини сезмайдилар. Мис ва алюмин идишларда таомни совигунига қадар қолдирмаслик, бундай идишларда турган сувларни ичмаслик керак. Агар мис идишлар қалай югуртириб оқартирилса, ичди қолиб, совиган ошлар огуланмаса. Мис идишларнинг қалай кўча бошлагандан янгидан қалайлатмак керак бўладиур.

Алий НАЗИМОНинг

"Қизлар тарбияси" китобидан олинди.

РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА

«ЎКТАМХОН-НУР» ўқув маркази

қуйидаги ўқув курсларига тақлиф этади:

Тикувчилик — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.
Аёллар костюм-шими, плаш-пальто — 1-2 ой.
Хамшира — 6 ой, 4 ойи ўқиш, 2 ойи амалиёт.
Хамшира (тезкор) — 3-4 ой (амалиёти билан).
Тиббий массааж — 2 ой. Нуқтали — 1 ой.
Торт ва пишириқлар — 2 ой.
Торт олий курси — 1 ой.
Уйғур, Европа таом ва салатлари — 1 ой.
Аёллар сартарошлиги — 3 ой.
Тўй ва оқшом турмаклари ва макияж — 1 ой.
Бухгалтерия ҳисоби — 3 ой.
Элита парда ва чойшаблар тиқиш — 1 ой.

Элита парда ва чойшаблар тиқиш олий курси — 1 ой.
Сартарошлик — 2-3 ой (ўғил болалар учун).
Гўзаллик салонига тайёрлаш — 1 ой.
Каштачилик — 3 ой (машинада вышивка).
Тўқувчилик — 2-3 ой.
Инглиз тили — 3 ой, Рус тили — 3 ой.
Бисер, яъни мунчоқ тиқиш — 2 ой.
Декоратив гул, сарпо қути ва саватлар ясаш — 2 ой, Бисердан гуллар, дарахтлар ясаш — 2 ой.
Карвинг (мева ва сабзавотлардан композиция ясаш) — 3 ой.
Компьютер сабоқлари — 2 ой, Интернет — 1 ой.

Барчаси амалиёти билан. Ётоқхона мавжуд.

Ўқишни тугатганларга ДИПЛОМ берилади.

МАНЗИЛ: Юнусобод тумани 3-мавзё 1-уй 31-хона.
МЎЛЖАЛ: Юнусобод дехқон бозори бош тарафи орқасида.

Тел: (8 371) 221-17-95, 221-77-72, +99894 678-50-30 225-97-93 (18⁰⁰ дан 22⁰⁰ гача).
ФИЛИАЛ МАНЗИЛИ: Ҳамза тумани Фарғона йўли кўчаси 4-уй 40-хона, МЎЛЖАЛ: Қўйлик кийим бозори рўпарасида. ТЕЛ: (8371) 295-97-82, +99894 678-50-30 (кундузи)

Қ а т р а

БИРОВ

Ўнг томонга ўтса ҳам чил берди, чап томонга ўтса ҳам чил берди унга Биров. Гоҳ оёғи остига мағзава тўқиб қўйди тойиб кетсин деб. Гоҳ чоҳ қозиб қўйди қўлаб тушин деб.

Ниҳоят у сирпаниб кетди ва қаддини ростлаш учун чеккага чиқди. Юғуриб унинг ўрнига ўтиб олди Биров ва байрам қилди қувонганидан.

Қизиғи шундай кейин бўлди: тойган-ку қаддини кўтариб олди, аммо чоҳга тушиб кетди Бировнинг ўзи.

Лола ЎРОҚОВА

ТАНГА ДАРАХТ?

Азиз газетхон, сиз танга балиқ ёки балиқ тангалари, ё бўлмаса тангабарг дарахтлар ҳақида яхши биласиз. Аммо бутун танаси ростокам тангалар билан қопланган дарахтларга нима дейсиз?

Мўъжизакор дунёмизда шундай дарахтларнинг борлиги рост. Аммо бу табиий ҳодиса эмас. Агар бу манзарани ўз кўзингиз билан кўргангизда эди, ҳаяжон ва ҳайрат ила: «Ким айтади дарахтда тангалар ўсмайди деб?» — дердингиз.

Дарҳақиқат, Шотландиядаги «Рик Дистрикт» («Reak District») ўрмонида ўсаётган сирли дарахтлар ўз танасида саноқсиз тангаларни сақлайди. Бу тангалар ўз-ўзидан дарахт танасига қадалиб қолмаган. Шу ерлик аҳолининг ақидаларига кўра, ўрмон дарахтларига танга қадаган одамга омад кулиб боқармиш. Бу ақидага ишонган сайёҳлар дарахт танасидаги ёриқларга тош ёрдамида тангалар қоқиб кетишади.

Қарангки, танга қадаш анъанасининг тарихи юзлаб йилларни бўйлаб кўрякан. Негаки дарахтлардаги тангалар орасидан анчайин қадимги тан-

галар ҳам топилган. Қадимдан одамлар илоҳий руҳлар дарахтларда яшайди деб ўйлашган ва шу боис тез-тез дарахт шохларини турли тақинчоқ ва ширинликлар билан безатишган. Болажонларга қувонч бахш этувчи янги йил арчасининг безаниши ҳам эҳтиом ўша ақидаларнинг маънавий ўзгарган шаклидир.

“Илк бор дарахт танасининг тангалар билан буткул қопланган ҳолатини кўрганимизда, нега бундай бўлганига умуман тушулмаган эдик. Тадқиқотлар натижасидан кейин билдикки, одамлар бу каби дарахтларга “Орзулар дарахти”, деб қарашар экан”, — дейди сайёҳлик менежери Мериг Жонс.

Аҳоли орасида яна шундай тушунча бор эканки, агар касал одам дарахт танасида танга қолдирса, албатта соғайиб кетар, ёки аксинча, агар бу тангани соғлом одам суғуриб олса, у хасталикка дучор бўлармиш.

Ҳа, ҳар ернинг ўз урф одатлари, ўзига хос анъаналари мавжуд. Дарвоқе, Шотландияда бу каби анъаналар шугина эмас. Масалан, бу ерда “Бўса дарахти” анъанасига ҳамма амал қилади. Яъни, ёш йигит кўлидаги миҳни бир зарб билан бор бўйича дарахт танасига қоқа олса, севган қизи ундан бўса олишга мажбур бўлади.

Хаммаси қандай қизиқарли, а? Аммо соғ ақлга бир муаммо: “Бечора дарахтларнинг айби нима?”

Наргиза СИДДИҚОВА тайёрлади.

ТУҒИШГАНИМДЕК АЗИЗ

— Алло, ассалому алайкум, “Оила” бўйимими?

— Худди шундай, эшитамиз.

— Ўзимни таништирай аввал, исмим Иқболхон ая. Чол-кампир тўрт нафар қизни вояга етказиб, эгаларига узатганмиз. Кенжа қизим, “Қариганда ёлғиз қолиб кетдинглар”, деб Зебо исмли жиззахлик курсдошини уйимизга олиб келди. Ёши 33 да. Ҳали турмуш қурмаган. Чиройли тарбияси, ёқимли чеҳраси, яхши муомаласи билан меҳримизни қозонди.

— Шундай яхши қиз нега ҳалигача турмушга чиқмаган экан?

— Аввалига мен ҳам ҳайрон бўлдим. Суриштирсам, онаси болалигида вафот этган, отаси ҳамма қизларини қийинчилик билан ўқитиб, вояга етказган экан. Зебо икки институтда ўқиб, ишлаб юриб, турмушга чиқишни кечиктириб қўйган. Ҳозир у билан она-боладаймиз.

— Демак, шу қизингизга нуносиб инсон излаётган экансиз-да?

— Ҳа, баракалла, уни пойтахтда, бизга яқин жойда қолишни истардим. Ёши 40 ларда бўлган, маълумотли, уйим-жойим дейдиган инсон учраса, ўзим келин қилиб узатардим. Ёрдам берасизлар, деган умиддаман.

ИҚБОЛХОН ая,
Тошкент шахри.

ЁЛҒИЗНИНГ ЁРИ БЎЛМАС

Турмуш ўртоғим билан яхши яшардик. Икки фарзандлик бўлди. Рафикам туғруқдан кейин касалликка чалиниб, оламдан ўтди. Уйимиз хувиллаб қолди. Эркак кишининг ёлғиз яшаши қийин бўларкан.

Ёшим 46 да. Кун бўйи ишда бўлганим учун ёш болаларимга қайнонам қараяпти. Бир хонали уйим бор. Ошпазман. Санъатга қизиқаман. Ёшимга мос, ҳаётда мен каби қийналган, саришта, оқила аёл бўлса, қайта турмуш қуришни яттидаман.

УМИДЖОН,
Тошкент вилояти.

КЎРГУЛИКЛАР ОРТДА ҚОЛСАЙДИ

Онам ҳаётда кўп азоб чеқди. Дадан бизни тирик етим қилиб, бошқа аёл билан кетиб қолган. Синглим туғма но-

Бахтли бўлинг

гирон эди. Бу ташвишлардан онам асабий бўлиб қолди. Гоҳ кулар, гоҳ бақириб-чақирарди. Натижада, ишдан ҳам бўшатиб юборишди. Оиламни оғир шароитдан олиб чиқиш учун 17 ёшимдан фермада сут соғувчи бўлиб ишладим. Маошимга қўшиб берилган сут, қатқини шаҳарга олиб бориб, сотиб келардим. Ўша пайтларда совчиларга рад жавоби берганман. Онам билан синглимни оғир аҳволда ташлаб кетолмасдим.

Бу йил 29 ёшга тўлдим. Энди сут сотувчи қизча эмасман. Яхшиларнинг ёрдами билан хунар ўргандим. Қишлоқда кичикроқ сартарошонани ижарага олганман. Келинчақларнинг тўй турмаклари ва юз пардозини қиламан. Даромадим ёмон эмас. Синглим касалхона-

да доволанаяпти. Онам ҳам анча ўзларига келиб қолди.

Газетага хат ёзишимдан мақсад, шароитимни тўғри тушунадиган инсон учраса, оила курсам дейман. Онаминг ҳолидан тез-тез хабар олиб туришим учун, ўзим яшаётган вилоятдан йигитлар учраса, янада яхшироқ бўларди.

СЕВАРА,
Қашқадарё вилояти.

ШАРТАКИЛИГИМ ПАНД БЕРДИ

Ҳар бир одамнинг ўзига яраша феъл-атвори бўлганидек, мен ҳам болалигимдан одамларнинг юзига ҳақиқатни айтиб ўрганганман. Сохта самимиятни ёқтирмайман. Ана шу қизқон феъллим туфайли кўпинча азият чекаман. 17 ёшимда турмушга чиққанман. Бир кун қайнонамга “Ойижон, қўшилар билан ўзи йўқ одамни гийбат қилишингиз яхшими?” деб балога қолганман. Шундан сўнг у киши эрим иккимизни кўч-кўронимиз билан кўчага ҳайдаган. Кам эмас, етти йилча ижарада яшаб юрдик. Фарзандли бўлавермаганимдан сўнг охири ахрашишга мажбур бўлдик.

Шунга ҳам мана беш йил бўлди. Эрим қайта уйланди, аммо ҳалигача бефарзанд. У яқинда яна келиб бирга яшашни таклиф қилди. Аммо энди мени тушунадиган оилага келин бўлишни истайман. Ҳаёт қийинчиликлари одамни мулоҳазали қилиб қўяркан. Ҳозир аввалгидек қизқон ҳам эмасман.

Ёшим 34 да. Иқтисодчиман. Бир-икки нафар фарзанди бор киши бўлса ҳам майли. Болаларга меҳр бериб тарбиялашга ҳаракат қиламан. Асосийси, бўлажак умр йўлдошим иймонли, самимий, ҳаракатчан инсон бўлса бас.

ЮЛДУЗ,
Навоий вилояти.

ТАХРИРИЯТДАН:

«Бахтли бўлинг» рукнига хат йўллаётган ёки бевосита мурожаат қилаётган фуқаролар паспорт нусхаси ва яшаш жойидан (маҳалла кўмитасидан) маълумотнома тақдим этишлари шарт. Шунингдек, ажрашганлар бўлса, суд қарорининг нусхасини топширишлари талаб этилади.

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН: 234-25-46

Табиат — дорихона

МУРЧ

Ўзининг ўткир ҳиди, аччиқ таъми билан ошпазлар ва уй бекаларининг “эрка”сига айланган қора мурчнинг шифобахш хусусиятлари қадимдан маълум бўлган.

■ **Шамоллаганда** уни кайноқ шўрвага солиб ичилса, бемор тезда оёққа туради. Саримсоқлиёз билан аралаштириб, бирор таомга қўшилса, овқат ҳазмини яхшилаб, тананинг ҳимоя қувватини оширади.

■ **Тиш оғриганда** кукунни билан милк артилса, оғриқ таққа тўхтайд.

■ **Йўталда ва оғиз бўшлиғида** тахир таъм сезилганда дамлама тайёрлаб, бир ош қошиқ асал қўшиб ичиш фойдал.

■ **Астма ва йўталини бартираф этишда** мурчни қовуриб, туйиб, асал билан аралаштириб истеъмол қилиш керак.

■ **Оғриққа қарши** 20 дона туйилган мурчни ярим стакан кунжут ёғига аралаштириб, паст оловда қовуриб, танадаги оғриқли жойга суртилса, фойдаси тезда билинади.

■ **Қалқонсимон бехасталиклариде** қора мурч ва қарагай (сосна) дарахтининг игнабарглари аралаштирилиб тайёрланган малҳам ёрдам беради. Уни бўқоқнинг устига суртилади.

■ **Ҳарорат кўтарилганда** 10-12 дона янчилган мурч бир стакан сувда қайнатилади. Сувнинг чорак миқдори қолганда, сузиб олиниб, совутилади. Дамлама иккига бўлиб, эрталаб ва кечқурун 3-4 кун давомида ичилади.

■ **Асабни мустаҳкамлашда, жигар фаолиятини ҳамда овқат ҳазм бўлишини яхшилашда** худди шу тарзда тайёрланган дамламадан бир чой қошиғини чорак стакан сувга аралаштириб ичиш фойдал.

Мурчдан тайёрланган дамламалардан фойдаланишдан аввал мутахассис билан маслаҳатлашнинг.

Латофат САЪДУЛЛАЕВА тайёрлади.

Фойдали маслаҳатлар

* Сабзавотларни пишираётганда ва консервланганда қанчалик йирик тўғрасангиз, ундаги озик моддалар шунча кўп сақланади.

* Ёғли идишларни ювиш учун қуруқ хантал яхши ёрдам беради.

* Дазмолингиз буг чиқаришга қийналаётган бўлса, ҳар уч ойда бир марта ичидаги сувга 6 чой қошиқ сирка қўшинг ва буглаб ташланг.

* Редискани истеъмол қилишдан олдин 15 дақиқа сувга ивितिб қўйинг.

* Ранги унӣқан жигарранг чарм сумкаларни ташлаб юборишга шошилманг. Уни уй шароитида ҳам бўяб олишингиз мумкин. Бунинг учун ярим пиёла сувга 2 чой қошиқ қайнаб, яхшилаб аралаштириб, ҳосил бўлган куйкага юмшоқ матони намлаб, сумка юзини артиб чиқинг.

* Петрушка илиқ сувда ивитилса, унинг хушбўйлиги янада ортади.

* Ёнғоқларни мазалироқ қилиш учун пўстлогидан тозалашга, қизиган газ печига қўйиб олинг.

*Картошка пўсти билан қайнатилса, ундаги бой витаминлар тўлалигича сақланиб қолади.

Гулноза БОБОЕВА тайёрлади.

ҲАЁТ ЙЎЛЛАРИДА...

Ойна

СПОРТ...СПОРТ...СПОРТ...

ЁШЛАРИМИЗ ЧОРАК ФИНАЛДА

Ўзбекистон ёшлар терма жамоаси Санкт-Петербургда ўтказилаётган Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги кубогининг чорак финалига йўл олди. Улар дастлабки турда амалдаги чемпион – Россия ёшлар терма жамоаси билан 2:2 ҳисобида дуранг ўйнаган бўлса, қозғистонлик футболчиларга қарши ўтказилган иккинчи ўйинда 1:0 ҳисобида ғалаба қозонди.

Терма жамоамиз муддатидан олдин чорак финалга йўлланма олгани боис Қирғизистон ёшларига қарши ўтган учинчи тур учрашувида 2:2 ҳисоби қайд этилди.

Чорак финал учрашувлари бугун бўлиб ўтади.

ЖўРАБЕКНИНГ ИЛК СОВРИНИ

Ҳиндистон пойтахти Деҳли шаҳрида ўсмирлар ўртасида ўтказилган халқаро турнирда ҳамюртимиз Жўрабек Каримов жуфтликлар баҳсида бош совринни кўлга кiritди.

Мусобақада ўндан зиёд мамлакат теннисчилари ғолиблик учун куч синашди. Хитойлик Аоран Ванг билан ҳамкорликда учинчи рақамли дуэтни ташкил қилган Жўрабек финалда мезбон теннисчилар – Абдуллох Шайх ва Каран Салвани 6:3, 6:1 ҳисобида енгиб, халқаро турнир ғолиби бўлди.

Бу 2011 йилдан буён халқаро мусобақаларда иштирок этиб келаётган 14 ёшли теннисчимизнинг жорий мавсумдаги илк совринидир.

ҚОСИМОВ ВА ТУРСУНОВ ЙИЛ ФОЛИБЛАРИ

2012 йилнинг энг яхши футболчиси ва мураббийини аниқлаш бўйича ОАВ ходимлари ўртасидаги сўровнома якунига етди. Бу йилги сўровномада 184 нафар ОАВ ходимлари иштирок этишди.

2010 йил май ойидан бери Тошкентнинг «Бунёдкор», 2012 йилнинг июнь ойидан эса Ўзбекистон миллий терма жамоасига бош мураббийлик қилиб келаётган Миржалол Қосимов ўз фаолияти давомида биринчи марта йилнинг энг яхши мураббий деб топилди. Қосимов рақиби Дилшод Нуралиевдан катта фарқ билан устун келди.

Ўзбекистон миллий терма жамоаси ва Владикавказнинг «Алания» клуби ўн қанот ярим ҳимоячиси Санжар Турсунов 231 балл тўплаб, энг яқин таъқибчиси – Ўзбекистон миллий терма жамоаси ҳамда Маҳачқалъанинг «Анжи» клуби ярим ҳимоячиси Одил Аҳмедови 80 очкога орта қолдирди.

Интернет манбалари асосида
Илҳом ЖУМАНОВ тайёрлади.

Кўшни маҳалладан тўйдан қайтаётиб, хунук бир манзарага гувоҳ бўлдим. Базмда ичавериб, маст бўлиб қолган онасини ўғли билан қизи икки қўлтигидан суяб келишарди. Пиёниста эркекларга кўниккан кўзларим хиралашиб кетди...

Бир дўконда ўн дақиқача сотувчининг ичкаридан чиқишини кутиб ўтирдим. Стол устида тарози тошлари турган экан. Уларни секин қилишга олиб қарасам... ҳаммасининг таги бургулаб тешилган ва ўша жойларга алюминий ёпиштирилган. Ҳеч нарса харид қилмай чиқиб кетдим...

Касалхонада тажрибали шифокордан муолажа олаётган эдим. Бир маҳал ёшроқ шифокор кириб, "Муруд ака, бир касални операция қилишим керак эди. Сиз жойини кесиб бечорангиз, кейин ўзим амаллаб "ёпиб" олардим", деса бўладими. Бечора беморга раҳим келди...

Бир куни кечаси соат ўн иккиларда кўшимиз Аҳмад ака чақириб қолди. "Бир машина гишт олиб келувдим, илтимос, туширишга ёрдам бервор", деди.

Кийиниб чиқдим. Блокгишти негадир дарвозадан эмас, девордан ошириб туширдик.

Икки кундан сўнг кўчада бир киши мени саволга тутди:

— Ука, сезмадингизми, шу тарафга гишт олиб келишмадимми?

— Билмадим, — дея елка қисдим.
У киши бошини чайқаб, "Янги участ-

камни ўтган кўни девор билан айлантириб қўювдим, кимдир икки қаторини бузиб, ўғирлаб кетибди", деди.

Икки кун олдин туширган шлакабкок гиштлар кўз олдимга келди. Негадир уларнинг икки четида ҳам лой бор эди...

Маҳалламизда бир пайтлар ароқ,

Муносибат

ОБОДЛИККА ЙЎҒРИЛГАН...

Мухтарам Президентимиз ташаббуси билан 2013 йилнинг "Обод турмуш йили" деб эълон қилинганлиги барча ҳамюртларимизни, жумладан, оддий ўзбек аёли сифатида менинг ҳам кўнглиمنى гуруру ва ифтихорга тўлдирди. Чунки, ўлкамизда амалга оширилаётган ислохотлар, қабул қилинган қатор қонун ва давлат дастурлари инсон манфаати, ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашга, ҳаётимизнинг янада обод бўлишига эришишимизда дастуриламал вазафасини ўтамоқда.

Тозалик, озодаллик, меҳр-оқибат бор жойда ҳамиша барақа бўлади, дердилар раҳматли бувим. Бу халқона иборанинг айни ҳақиқат эканлигини энди улғайиб, ҳам оилада, ҳам жамиятда ўз ўрнини топганимдан сўнг янада теранроқ англаб етдим. Доноларнинг таъкидлашича, жисми ва руҳини пок сақлайдиган, ўзининггина эмас, ўзгаларнинг ҳам манфаатини ўйлайдиган, юртига хизмат қилайдиган кишиларнинг ризқи кенг бўлар экан.

Ободлик кўнгилдан бошланади, деб бежиз айтишмаган. Халқимиз қадим-қадимдан ўзи яшаган кўчани, қолаверса, оила ва маҳалласини обод қилиб келган. Мустақиллигимизнинг 21 йили давомида юртимизда олиб борилган бунёдкорлик ишлари тўғрисида замонавий кўркем кинолар, ҳашаматли саройлар қад ростлаб, обод шаҳарларимиз, файзли қишлоқларимизнинг чиройига чирой қўшди.

Оилаларимиз тўкин-сочинликда, фаровонликда умргузаронлик қилаяпти. Меҳр-оқибатли бўлиб ҳамжихатлик билан юртимиз ободлиги йўлида хизмат қиларканмиз, турмушимиз тинч ва ҳаётимиз фаровон бўлиши шубҳасиз.

Матлуба НЕГМАТОВА,
Каттақўрғон шаҳар
1-сон ДНИ катта нотариуси.

КИЧИКЛАРНИНГ ҲУҚУҚЛАРИ

14 ёшга тўлмаган вояга етмаган болаларнинг қандай ҳуқуқлари бор?

Э. Мирзаев

Ўн тўрт ёшга тўлмаган вояга етмаганлар (кичик ёшдаги болалар) учун битимларни уларнинг номидан фақат ота-онаси, фарзандликка олувчилари ёки васийлари тузиши мумкин.

Олти ёшдан ўн тўрт ёшгача бўлган кичик ёшдаги болалар куйидагиларни:

1) майда маиший битимлар;

2) текин манфаат кўришга қаратилган, нотариал тасдиқлашни ёки давлат рўйхатидан ўтказишни талаб қилмайдиган битимлар;

3) қонуний вакил ёки унинг розилиги билан учинчи шахс томонидан муайян мақсад ёки эркин тасарруф этиш учун берилган маблағларни тасарруф этиш борасидаги битимларни мустақил равишда амалга оширишга ҳақлидирлар.

Кичик ёшдаги боланинг битимлари бўйича, шу жумладан, ўзи мустақил тузган битимлар бўйича унинг ота-онаси, фарзандликка олувчилари ёки васийи, агар улар мажбуриятнинг бузилишида ўзларининг айблари йўқлигини исботлай олмасалар, мулкий жавобгар бўладилар. Ушбу шахслар қонунга мувофиқ кичик ёшдаги болалар етказган зарар учун ҳам жавобгардирлар.

Саволга Ҳамза туман
1-сонли ДНИ нотариуси
Шуқурулла АКБАРОВ
жавоб берди.

Савол-жавоб

АЛИМЕНТ ТўЛАШИ ШАРТ!

Собик турмуш ўртоғим билан қонуний никоҳдан ўтмасдан фақат шаръий никоҳ асосида яшаганимиз. Шундай бўлса ҳам ундан икки нафар фарзандим учун алимент пули ундиришим мумкинми?

С.Мусаева.

Оила кодексининг 96-моддасида ота-оналар вояга етмаган фарзандларининг таъминоти учун алимент тўлаши лозимлиги белгиланган. Алимент вояга етмаган болаларнинг ота-оналари никоҳда турати ва никоҳда турмаслигидан қатъи назар, фарзандлар таъминоти учун ундирилади. Бунинг учун алимент олувчи жойлардаги фуқаролик ишлари бўйича судга мурожаат қилиши лозим.

Агар алимент тўловчи шахс уни ўз ихтиёри асосида тўлашга рози бўлса, унинг алимент тўлаш тўғрисидаги мажбурияти тарафларнинг ўзаро келишуви асосида расмийлаштирилади. Бундай вазиятда алимент тўловчи билан алимент ундирувчи ўзаро келишув шартномасини тузишлари керак бўлади. Бу келишув ёзма шаклда тузилиб, нотариал тартибда тасдиқланади.

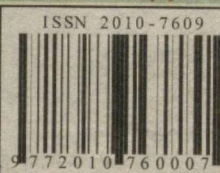
Саволга Самарқанд шаҳар
1-сон ДНИ нотариуси Саодат
ТўРАЕВА жавоб берди.

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, «Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш» ассоциацияси (Болалар жамғармаси) ва «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия жамғармаси

Тахририятга келган қўлёзмалар муаллифларга қайтарилмайди. Реклама материаллари мазмуни учун тахририят жавобгар эмас.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Тошкент, Буюқ Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти: - 15:00. Босишга топширилди - 15:00

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

Бош муҳаррир:
НОРҚОБИЛ ЖАЛИЛОВ

Навбатчи муҳаррир — Ҳамроҳон
МУСУРМОНОВА
Саҳифаловчи — Илҳом ЖУМАНОВ,
Мусаҳҳилчи — Саидғани САЙДАЛИМОВ,
Гулноза БОБОЕВА

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент - 100000. Амир Темура кўчаси
1-тор кўча, 2-уй. Мўлжал: Олой бозори ёнида

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида
01699-рақам билан 11.01.07 да рўйхатга олинган.
Буюртма Г - 128. Формати А-3, ҳажми 2
табоқ. Адади - 9432. Баҳоси келишилган нарҳда.

ОБУНА ИНДЕКСИ - 176

Қабулхона: (тел-факс) 233-28-20
Котибият: 234-76-08
Мухбирлар: 233-04-50
«Оила» бўлими: 234-25-46

Web-site: oilavajamiyat.uz

1235